

Informasjon om Ungdata pluss

Et forskningsregister om fritid, livskvalitet og sosial ulikhet i Vestfold og Telemark

Ungdata pluss er et nytt forskningsregister som skal følge barn i Vestfold og Telemark fra skolealder til de blir voksne. Alle elever på 5.–7. trinn inviteres til å delta. Første spørreskjema skal fylles ut på skolen i løpet av våren 2023.

Her får du informasjon om hva Ungdata pluss innebærer for deg og barnet ditt og om mål for prosjektet. Senere vil du motta en forespørsel om å gi oss tilbakemelding på om du ønsker at ditt barn skal delta eller ikke.

Ansvarlige for Ungdata pluss er Velferdsforskningsinstituttet NOVA ved OsloMet – storbyuniversitet, Universitetet i Sørøst-Norge (USN), Kompetansesenter Rus – Region Sør (KORUS Sør), og Vestfold og Telemark fylkeskommune.

Formål

Formålet med Ungdata pluss er å få ny kunnskap om hvordan barn og unge i Vestfold og Telemark har det, hva de gjør i fritiden sin og hvordan de opplever ulike sider ved nærmiljøet sitt. Fordi vi ønsker å følge barna over tid kan vi også undersøke hvilken betydning dette har for deres livskvalitet fra barndommen gjennom ungdomsperioden og inn i voksenlivet. Vi ønsker også å undersøke hvilken betydning ulike sider ved barn og unges hverdagsliv har for viktige sider ved voksenlivet – som for eksempel helse, fullføring av skole og utdanning og etablering på arbeids- og boligmarkedet.

Dataene vi samler inn vil bli brukt til forskning: å skrive vitenskapelige artikler og deskriptive rapporter og presentasjoner rettet mot politikere, beslutningstakere og fagfolk lokalt og regionalt. Resultater kan også bli brukt i undervisning av bachelor- og masterstudenter ved Universitetet i Sørøst-Norge og OsloMet. Dataene vi samler inn vil bli brukt av forskere og rådgivere som er ansvarlige for registeret (se over), og andre som arbeider med forskning kan få tilgang til data uten direkte identifiserende informasjon (beskrives senere i skrevet).

Hva innebærer det for barnet å delta?

Elevene som deltar svarer på et elektronisk spørreskjema i en skoletime. Det tar ca. 30 minutter å fylle ut skjemaet. Er ikke barnet på skolen den dagen undersøkelsen gjennomføres vil det få tilbud om å svare en annen dag, enten på skolen eller hjemme. Ved behov kan barn med lese- og skrivevansker få spørsmålene lest opp gjennom et dataprogram.

Barna får følgende informasjon før utfylling av spørreskjema:

- Det er frivillig å delta.
- Du kan hoppe over spørsmål.
- Du kan slutte å svare når som helst.
- Svarene dine behandles konfidensielt. Det betyr at ingen vil vite hva akkurat du har svart når resultatene presenteres.

[Trykk på lenken for å se informasjonen barna får før de skal svare på undersøkelsen.](#)

Barn som ikke ønsker å delta i undersøkelsen blir tilbudt et alternativt pedagogisk opplegg mens de andre barna fyller ut spørreskjema.

Spørreskjemaet har spørsmål om blant annet fritiden og fritidsaktiviteter, familie og venner, trivsel, mobbing, om personlighet og hvordan de har det. Spørreskjemaet er på forhånd testet ut på over 200 barn, og spørsmålene er tilpasset på bakgrunn av tilbakemeldinger fra dem. Vil du se spørreskjemaet? Skriv til: ungdata@oslomet.no

Dersom barnet ditt deltar, vil det bli invitert til å fylle ut et nytt spørreskjema når det går på ungdomsskolen. Du vil motta ny informasjon i god tid før undersøkelsen gjennomføres. Etter at barnet har fylt 16 år, vil vi spørre barnet direkte om det ønsker å delta i undersøkelsen videre. Vi har foreløpig planlagt totalt fem datainnsamlinger med 3–5 års mellomrom.

Innhenting av opplysninger fra registre

For å få en bedre forståelse av hvilke faktorer i oppvekstmiljø som har betydning for barn- og unges utvikling, er det aktuelt å innhente bakgrunnsopplysninger om foresatte fra nasjonale registre som forvaltes av Statistisk sentralbyrå (SSB) og Statens kartverk. Eksempler er opplysninger om sosiale og økonomiske forhold, som arbeid, utdanning og inntekt, foresattes fødeland og kjennetegn ved nærmiljøet knyttet til bostedsadressen (f.eks. for å forske på tilgang til naturområder og idrettsanlegg). Det vil også være aktuelt å innhente registeropplysninger om barnets utdanningsforløp (eks. karakterer og vitnemål). Når barna blir voksne, kan det være aktuelt å innhente registeropplysninger om deres helse, utdanning og arbeid, bolig og familie.

Hvem blir inkludert?

Alle elever som våren 2023 går på 5.–7. trinn i fylket og deres foresatte, har blitt invitert til å delta. Foresatte er også definert som deltakere, siden bakgrunnsopplysninger blir innhentet fra nasjonale registre.

Du mottar dette brevet fordi NOVA har bedt kommunen om innsyn i klasselister gjennom en innsynsbegjæring. Det er innhentet opplysninger om elevenes navn, fødselsnummer, klassetrinn, og kommune, samt foreldres/foresattes kontaktinformasjon. Innsynsbegjæringen har lovlig grunnlag i personvernforordningen art. 6 nr. 1 e) «i allmennhetens interesse», jf. nr. 3 b), jf. Offentlighetsloven. Behandlingen av personopplysninger til rekrutteringsformål har sitt lovlige grunnlag i personvernforordningen art. 6 nr. 1 f) «berettiget interesse». Dersom en foresatt og/eller et barn ikke skal delta, vil opplysningene om den som ikke skal delta slettes senest tre måneder etter at rekrutteringsprosessen er ferdig.

Personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker opplysninger om deg og ditt barn

Opplysningene vi samler inn vil kun bli brukt til formålene vi har beskrevet i dette brevet. Alle opplysninger behandles konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

De fire institusjonen som er ansvarlige for Ungdata pluss har det som kalles felles behandlingsansvar frem til 2044. Deretter skal OsloMet forvalte registeret alene ([Datatilsynet felles behandlingsansvar](#)). Et begrenset antall forskere og rådgivere ved de ansvarlige institusjonene vil analysere dataene som er samlet inn. Anonymiserte eller aidentifiserte data kan også analyseres av andre forskere innenfor Ungdata pluss sitt formål (se under). Med unntak av de som har tjenstlig behov, har ingen som skal analysere dataene tilgang til direkte identifiserbare persondata. Det betyr at vi kan analysere data uten å vite hvem som skjuler seg bak svarene. Ingen som er inkludert i prosjektet vil kunne gjenkjennes i publikasjoner av resultater fra undersøkelsen.

For at det senere skal være mulig å kontakte deltakere i prosjektet og koble på opplysninger fra registre, f.eks. fra SSB, er det nødvendig at noen svært få forskere og prosjektmedarbeidere ved behandlingsansvarlige institusjoner har tilgang til informasjon som kan identifisere deg og ditt barn.

Det er konsultentselskapet Rambøll som har den tekniske løsningen for å sende ut og samle inn svar fra spørreskjemaet. Rambøll utfører dette på oppdrag for NOVA. Det betyr at mens spørreundersøkelsen foregår lagres en navneliste hos Rambøll. Dette skjer under sterk adgangsbegrensning og to-faktor autentisering. Det er inngått en databehandleravtale mellom NOVA og Rambøll som regulerer dette.

Etter at svar fra deltakende barn er samlet inn blir datafiler overført og lagret hos Tjenester for sensitive data ved Universitetet i Oslo, (TSD, [Om TSD](#)). Når det har skjedd, vil navneliste og filer med innsamlede svar bli slettet hos Rambøll.

Navn og kontaktopplysninger til deltakerne blir ikke satt sammen med innsamlede svar, men erstattet med en unik kode. Listen som inneholder både koden og navn- og kontaktopplysninger, det 3vi kaller «nøkkelen», lagres helt adskilt fra øvrige data. Denne nøkkelen er underlagt sterk adgangsbegrensning og forvaltes av NOVA på TSD.

Hvor lenge blir opplysninger oppbevart?

Det er ikke satt noen tidsbegrensning for hvor lenge opplysningene om deg og barnet ditt kan lagres. Prosjektledergruppen skal imidlertid hvert 10.ende år vurdere behovet for å oppbevare personopplysninger. Dersom det ikke er grunnlag for å drifte prosjektet videre, vil navnelisten slettes. De innsamlede dataene vil så anonymiseres og arkiveres hos Kunnskapssektorens tjenesteleverandørs personverntjenester (Sikt) for senere forskning (<https://sikt.no/omrade/forskningsdata>).

Data kan bli utlevert til andre institusjoner enn de fire som er ansvarlig

Data vil kunne bli analysert av forskere og studenter vi samarbeider med i Norge og i andre land i og utenfor EU, dersom slikt forskningssamarbeid blir aktuelt. Det vil da kun utleveres anonymiserte eller aidentifiserte data etter søknad, og kun de data som er nødvendige for å besvare konkrete problemstillinger innenfor Ungdata pluss sitt formål. Aidentifiserte data er data hvor alle personentydige kjennetegn (f.eks. navn, personnummer) er fjernet slik at de ikke lenger kan knyttes til en enkeltperson, med mindre man har tilgang til en koblingsnøkkel. Anonymiserte data er opplysninger som ikke kan indentifisere enkeltpersoner verken direkte (f.eks. navn, personnummer) eller indirekte gjennom bakgrunnsvariabler (f.eks. kjønn, alder og bosted).

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg og ditt barn?

Vi behandler opplysninger om deg og ditt barn fordi forskningsregisteret er vurdert å være i allmennhetens interesse. Sikt har vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Dine rettigheter

Du kan når som helst protestere mot at du inkluderes i dette forskningsregisteret, og du trenger ikke å oppgi noen grunn. Alle dine personopplysninger vil da bli slettet. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du velger å protestere. Kontaktinformasjon finner du nederst i brevet.

Så lenge du og barnet ditt kan identifiseres i datamaterialet, har du videre rett til:

- innsyn i hvilke personopplysninger som er registrert om deg,
- innsyn i hvilke opplysninger som er registrert om barnet,
- å få rettet personopplysninger om deg og barnet ditt,
- å få slettet personopplysninger om deg og barnet ditt, og
- å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine og barnets personopplysninger.

Hvilke rettigheter du har knyttet til innsyn, retting og sletting overfor barnet ditt vil vurderes konkret i hvert tilfelle, ettersom dette avhenger av barnets alder og opplysninger det er snakk om.

Ønsker du å benytte deg av dine rettigheter, har du andre spørsmål eller ønsker å vite mer, kontakt:

- Velferdsforskningsinstituttet NOVA, OsloMet – storbyuniversitet ved forsker Frøydis Enstad, tlf.: 97 13 05 33, e-post: froydise@oslomet.no
- Universitetet i Sørøst-Norge, ved førsteamanuensis Lars Bauger, tlf.: 35 57 54 49, e-post: lars.bauger@usn.no
- Vestfold og Telemark fylkeskommune ved rådgiver Mari Nicholls Espetvedt, tlf.: 90 84 89 29, e-post: mari.espetvedt@vtfk.no eller folkehelse­rådgiver Mona Kluck, tlf.: 40 91 63 99, e-post: mona.kluck@vtfk.no
- KORUS Sør ved spesialrådgiver Ingvild Vardheim, tlf.: 97 53 13 49, e-post: ingvild.vardheim@korus-sor.no
- Personvernombud ved OsloMet: Ingrid Jacobsen, tlf.: 99 30 23 16, e-post: ingridj@oslomet.no
- Kontaktinformasjon til de andre institusjonenes personvernombud kan dere få ved å kontakte institusjonene direkte (se over).

Har du spørsmål knyttet til vurderingen av prosjektet gjort av Sikts personverntjenester, kontakt:

- Personverntjenester på e-post (personverntjenester@sikt.no) eller på tlf.: 73 98 40 40

Les mer om Ungdata pluss på: www.ungdata.no/pluss

Med vennlig hilsen

Frøydis Enstad	Lars Bauger	Mari Nicholls Espetvedt	Ingvild Vardheim
prosjektansvarlig (forsker)	prosjektansvarlig (førsteamanuensis)	prosjektansvarlig (rådgiver)	prosjektansvarlig (spesialrådgiver)